

MAMLAKA YA KUDHIBITI NA KUPAMBANA NA DAWA ZA KULEVYA

**WASILISHO LA MADA JUU YA TATIZO LA
DAWA ZA KULEVYA KWA KAMATI
YULINZI NA USALAMA NA VIONGOZI
WA JAMII WILAYA YA BAGAMOYO.**

19 JULY, 2019

Yaliyomo

- Muundo wa Mamlaka
- Maana ya dawa za kulevya
- Makundi ya dawa za kulevya
- Dawa za kulevya zinazotumika zaidi nchini
- Uraibu wa dawa za kulevya
- Kemikali bashirifu
- Madhara ya dawa za kulevya
- Udhibiti na mapambano dhidi ya dawa za kulevya
- Changamoto
- Matarajio ya baadaye

Sheria ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyा, 2015

- Ilianza kutumika rasmi: 15 Septemba, 2015;
- Inatumika Tanzania Bara tu,
- Ilifanyiwa marekebisho mwaka 2017 ili kuiboresha zaidi.
- Lengo likiwa ni kuimarisha udhibiti wa tatizo la dawa za kulevyा nchini;

UANZISHWAJI WA MAMLAKA YA KUDHIBITI NA KUPAMANA NA DAWA ZA KULEVYA

- Ilianzzishwa rasmi Februari 2017
- Ilianzzishwa ili Kuimalisha mapambano dhidi ya dawa za kulevya.
- Inaongozwa na Kamishna jenerali.
- Anasaidiwa na makamishna sita pamoja na wa kuu wa vitengo.
- Kiutawala, Kutakuwa na ofisi za Kanda na ofisi za Mikoa.

UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU.

- Mamlaka inatekeleza majukumu yake kwa kufuata misingi mikuu mitatu.
- Kupunguza uingizaji na usambazaji wa dawa za kulevya nchini. ***Supply Reduction***
- Kupunguza uhitaji wa dawa za kulevya nchini
Demand Reduction
- Kupunguza madhara yatokanayo na Matumizi ya dawa za kulevya
Harm Reduction

MAANA YA DAWA ZA KULEVYA

- **Dawa za kulevya** ni kemikali ambazo mtu akizitumia huathiri mfumo wa fahamu na kuleta mabadiliko katika hisia, fikra na tabia.

Makundi ya Dawa za Kulevya

Kulingana na jinsi zinavyoathiri mfumo wa fahamu, yapo makundi makubwa 3:

1) Vichangamshi (Stimulants):

- huongeza kasi ya utendaji wa mfumo wa fahamu hivyo kuongeza mapigo ya moyo, kasi ya kupumua na uchaji wa akili.
- Mfano: Cocaine, Mirungi na Dawa Jamii ya Amfetamini.

Makundi ya Dawa za Kulevya

2) Vipumbaza (Depressants):

- hupunguza kasi ya utendaji wa mfumo wa fahamu hivyo kushusha mapigo ya moyo, kasi ya kupumua na uchaji wa akili.
- Mfano: Heroin, Valium.

3) Vileta njozi (Hallucinogens):

- Husababisha mtumiaji kuhisi, kuona au kusikia vitu visivyokuwepo au tofauti na uhalisia.
- Mfano: Bangi, L

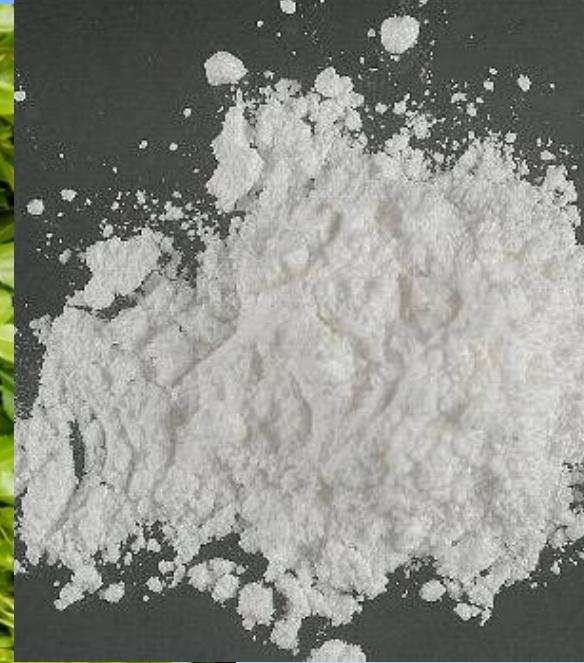
Aina za Dawa za Kulevya

Heroin

Mirungi

Cocaine

Aina za Dawa za Kulevya

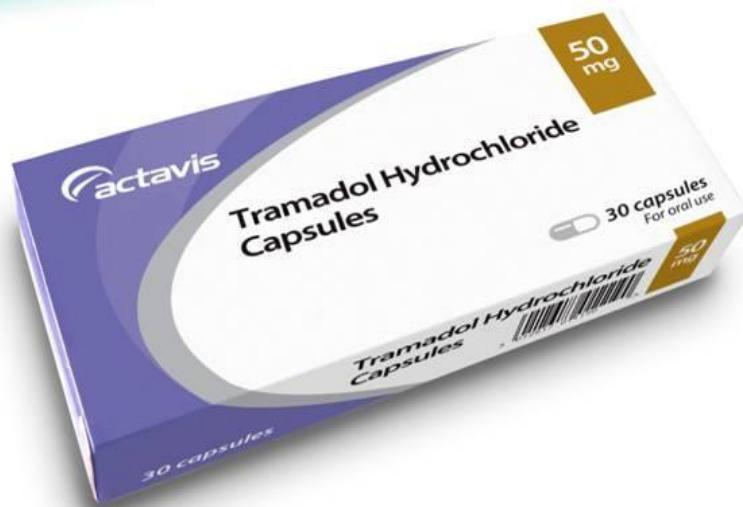

Misokoto ya bangi

- VILEVILE, LIPO TATIZO LA UCHEPUSHWAJI WA DAWA ZA TIBA ZENYE ASILI YA KULEVYA NA KUTUMIKA KAMA DAWA ZA KULEVYA.
- DAWA HIZO NI PAMOJA NA PETHIDINE, KETAMINE, MORPHINE, TRAMADOL, PHENOBARBITONE NA BENZODIAZEPINES.

Dawa za tiba zenye asili ya kulevyा

**IDADI YA WALIOGUNDULIKA KUTUMIA DAWA ZA KULEVYA KATI YA WATU 100,000
KWA MIKOA 13 ILIYOFANYIWA UTAFITI (DCC 2014)**

Region	PWUD		PWID			
	Male	Female	Male	Female	M:F ratio	PWID per 100,000 adults*
Tanga	5,000 (3,000-7,000)	190 (120-400)	475 (300-600)	65 (40-100)	7:1	47
Mwanza	2,800 (1,500-4,000)	500 (300-800)	250 (180-400)	50 (30-80)	5:1	20
Arusha	2,500 (1,000-5,000)	200 (70-300)	175 (80-300)	55 (30-110)	3:1	23
Pwani	1,475 (1,000-2,700)	64 (43-117)	150 (50-250)	14 (5-23)	11:1	25
Morogoro	1,250 (750-1,800)	250 (150-360)	260 (180-500)	37 (26-71)	7:1	23
Dodoma	913 (460-1,600)	183 (92-320)	100 (50-130)	33 (17-43)	3:1	12
Mbeya	775 (500-1,200)	45 (30-60)	55 (40-70)	9 (5-15)	6:1	4
Kilimanjaro	450 (200-650)	113 (50-163)	80 (55-125)	27 (18-42)	3:1	10
Shinyanga	308 (140-410)	11 (6-30)	25 (12-35)	0 (0-0)	-	3
Kigoma	100 (50-150)	0 (0-0)	0 (0-0)	0 (0-0)	-	0
Geita	95 (50-120)	13 (5-20)	3 (0-10)	0 (0-0)	-	0
Mtwara	65 (35-150)	0 (0-1)	7 (2-10)	0 (0-0)	-	1

Utumiaji kwa Njia ya Kujidunga

- Njia hii ni hatari zaidi
- Ina hatari kubwa ya kuambukiza magonjwa yaambukizwayo kwa njia ya damu, kama HIV, homa ya ini
- Vifo vya ghafla kutokana na kuzidisha dawa

- (Video za wajidunga)

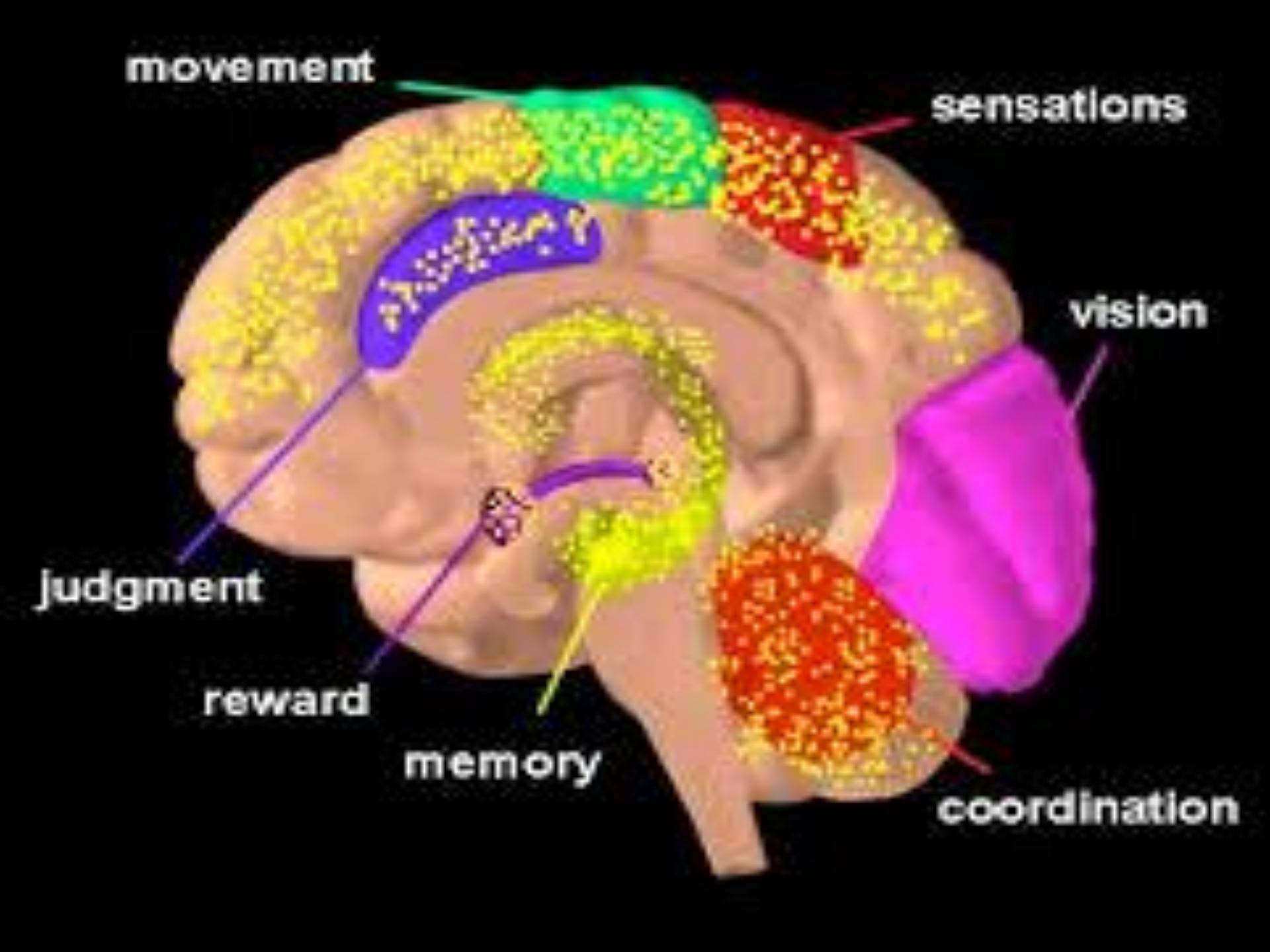

URAIBU WA DAWA ZA KULEVYA

- Ni ugonjwa sugu unaotokana na matumizi ya dawa za kulevya
- Huathiri ubongo hasa upande wa fikra, hisia na tabia.
- Hali hii humfanya mtu kuwa na uhitaji wa lazima wa dawa za kulevya pamoja na kuwa anajua madhara yatokanayo na matumizi ya dawa hizo.

JINSI UTEGEMEZA UNAVYOTOKEA

- Mtu akitumia dawa za kulevya, dawa huingia kwenye Damu,
- Huenda kwenye sehemu ya ubongo iitwayo limbic system.
- Sehemu hii inahusika na kuleta raha (Reward Center)
- Dawa za kulevya zikifika kwenye ubongo, Husababisha kutolewa kwa wingi kwa kemikali iitwayo Dopamine.
- Kemikali hii ndiyo inayo husika na kuleta raha.
- Mtumiaji hupata raha isiyo na kifani.
- Hivyo kumfanya mtu kuendelea kutumia dawa za kulevya.

movement

sensations

vision

judgment

reward

memory

coordination

MADHARA YA DAWA ZA KULEVYA KATIKA UBONGO

- Kwa kadri mtumiaji anavyo tumia huongeza kiasi cha dawa ili kufikia raha iliyo kusudiwa.
- Matumizi ya dawa za kulevya kwa mda mrefu husababisha Athari katika ubongo.

Huathiri uwezo wa kufikiri

Huathiri uwezo wa kufanya maamuzi

Huathiri uwezo wa kujifunza

Hupoteza kumbu kumbu

Inaweza kusababisha kuvurugikiwa akili (video)

KIDONDA KWENYE UBONGO

Sababu za Kutumia

- Msukumo rika;
- Migogoro ya kifamilia;
- Kukosa malezi bora;
- Uelewa mdogo wa stadi za maisha;
- Ukosefu wa kazi;
- Kutokujua madhara yake;
- Kwa ajili ya matibabu,
- Upatikanaji kirahisi

Sababu za kutumia.../2

- Kujaribu;
- Ugumu wa maisha;
- Utandawazi – kuiga wanamuziki, filamu n.k.;
- Imani potofu kwa kazi ngumu kama za uvuvi, ujenzi, kubeba mizigo, ukahaba;
- Sababu za kibaiologia, (utafiti unaendelea)

Jinsi ya kuwatambua watumiaji wa dawa za kulevyya.

- Mabadiriko ya tabia;
- Kujuhusisha na marafiki wapya ambao hawa endani nao
- Tabia ya kujitenga na kuwa msiri.
- Hubadirika na kuwa mkali na hasira.
- Malengo yao kubadirika ghafla.
- Kubadirika kwa muonekano. Uchafu, sura.
- Tabia ya udkozi, kuuza vitu vyake, madeni mengi.
- Kukosa hamu ya kula.

KEMIKALI BASHIRIFU

- Kemikali bashirifu ni kemikali za kawaida na hutumika viwandani, mashulen i na hospitalini
- Kemikali hizi zikichanganywa na wahalifu zinaweza kutengeneza dawa za kulevya.
- Nchi yetu ina sheria zinayodhibiti uingizaji, utunzaji, usambaaji na usafirishaji wa kemikali hizi kupitia TFDA, GCLA na DCEA
- Kazi ya Mamlaka hizi ni kuhakikisha kuwa sheria hizi zinafuatwa ili kemikali hizi zitumike kwa matumizi sahihi na kuzuia uchepushwaji.

VYANZO VYA DAWA ZA KULEVYA NCHINI

- Kilimo Bangi, Mirungi
- Usafirishaji ; Heroin, Cocain, Metamphetamine.
- Uchepushwaji wa dawa tiba zenye asili ya kulevya.
- Utengenezaji ktk maabara haramu kwa kutumia kemikali bashirifu.

MADHARA YA MATUMIZI NA BIASHARA YA DAWA ZA KULEVYA

- Madhara ya kiafya.
- Madhara ya kiuchumi
- Madhara ya kijamii
- Madhara ya kidiplomasia
- Madhara ya kimazingira
- Madhara ya kiusalama

KIAFYA

- MAAMBUKIZI YA HIV- AIDS,
- HEPATITIS, B na C
- MAGONJWA YA MAPAFU,(kifua kikuu)
- MAGONJWA YA AKILI,
- MAGONJWA YA NGOZI,
- MAGONJWA YA KINYWA,
VIFO VYA GHAFLA.

MAAMBUKIZI YA VVU, TB NA HOMAYA INI

- VVU Kwa watumia dawa kwa kujidunga inakadiriwa kuwa 24% hadi 42%
- Kwa wanawake inafika hadi 60%
- Homa ya ini; Hepatis B 34% Hepatitis C 61%
- Kifua Kikuu 11% hii ni pamoja na kifua kikuu sugu. katika jamii 0.2%

Magonjwa ya kinywa

27 11:05AM

DAWA ZILIZOTOLEWA MWILINI

KIJAMII

- FAMILIA ZINASAMBALATIKA
- VIFO VYA GHAFLA VINAACHA YATIMA,
- WATOTO WALOHARIBIKA,
- MAADILI HAKUNA,
- UOVU UNAZIDI, KUPORA, KUKABA, WIZI.
- UTORO SHULENI
- MIMBA ZISIZOTARAJIWA.

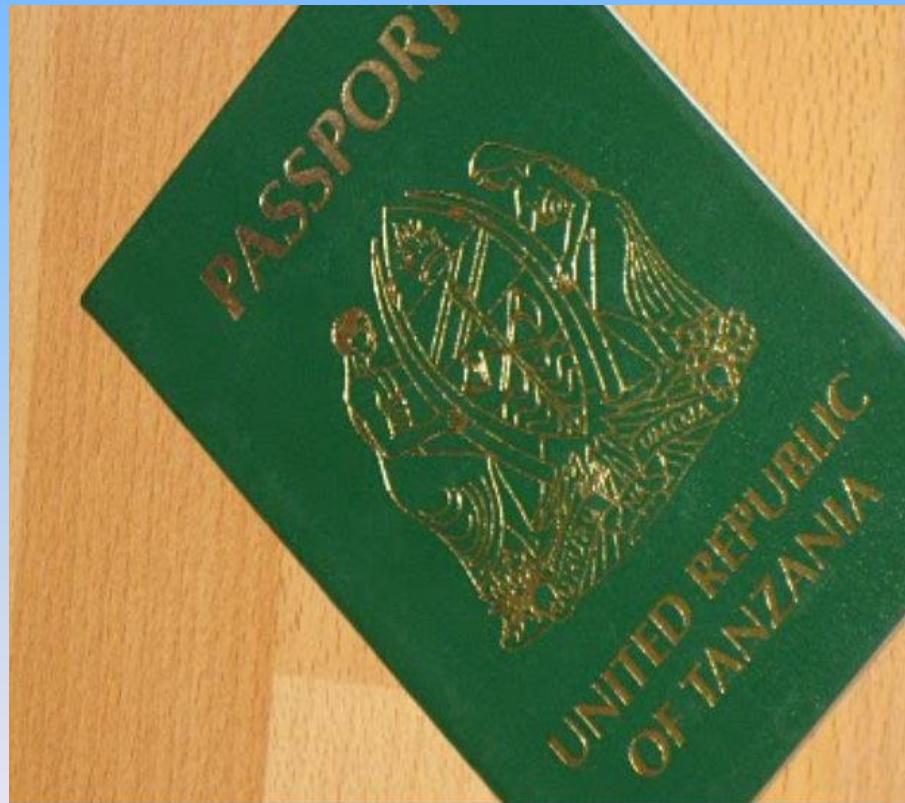
Madhara ya Kiuchumi

Biasara ya dawa za kulevyaa huvuruga uchumi wa nchi kwa njia mbalimbali zikiwemo:

- Husababisha mzunguko haramu wa fedha kunakochangia mfumuko wa bei, kuhodhiwa kwa uchumi na wachache, ongezeko la pengo la vipato, Kuwepo kwa uwekezaji haramu.
- Matumizi ya dawa za kulevyaa hudhoofisha afya ya mtumiaji hivyo kuathiri uwezo wa kufanya kazi, kutumika kwa rasilimali za Taifa katika kuwatibu waathirika na kudhibiti wafanyabiashara.

Madhara ya Kidiplomasia

- Kuchafuka wa taswira ya nchi katika medani za kimataifa
- Kutokana na kukamatwa kwa watanzania wengi nje ya nchi wakihuishwa na biashara haramu ya dawa za kulevyta, watanzania wamekuwa wakipekuliwa mara mbili mbili wakisafiri nje ya nchi.

FAMILIA KUTENGANA

MTOTO ALIYERUDISHWA TOKA CHINA BAADA YA WAZAZI
KUKAMATWA NA DAWA ZA KULEVYA

Madhara ya Kimazingira

Uchafuzi wa mazingira

- Utupaji ovyo wa mabomba huchafua mazingira, huhatarisha usalama wa wapita njia, husambaza vijidudu vinavyoweza kueneza maradhi.
- Uchomaji misitu

Mmomonyoko wa ardhi

Madhara Ya Kimazingira ...Ukataji Wa Miti, Wilayani Arumeru

Madhara kiusalama

- Biashara ya dawa za kulevyia husababisha vita vya wenyewe kwa wenyewe, ugaidi, uharamia na mapinduzi ya tawala halali.
- Magaidi wa Talebani huko Afganstan hutumia fedha zitokanazo na mauzo ya Heroin kufadhiri ugaidi Duniani.

...Madhara ya kiusalama

- Mtumiaji wa dawa za kulevya akiwa amejeruhiwa na wenzake katika ugomvi.

VIFO VITOKANAVYO NA AJALI...

UDHIBITI WA DAWA ZA KULEVYA

- Udhibiti wa matumizi na biashara ya dawa za kulevya ni swala mtambuka.
- Linahitaji ushiriki wa wananchi wote, Vyombo vyote vya ulinzi na usalama, viongozi wa kijamii, viongozi wa dini, mashirika yasiyo ya kierikali n.k.
- Mamlaka ya kudhibiti na kupambana na dawa za kulevya imechukua jukumu la kuongoza tu, katika mapambano hayo.

Udhiliti wa Tatizo la Dawa za Kulevyta

Mamlaka kwa kushirikiana na wadau wengine inadhibiti tatizo la dawa za kulevyta katika maeneo makuu 3:

- 1) Kupunguza uingizaji na usambazaji wa dawa za kulevyta na udhibiti wa uchepushaji wa kemikali bashirifu (SUPPLY REDUCTION)
- 2) Kupunguza uhitaji wa dawa za kulevyta (DEMAND REDUCTION)
- 3) Kupunguza madhara yanayotokana na matumizi ya dawa za kulevyta (HARM REDUCTION)

Kupunguza Upatikanaji wa Dawa za Kulevya

- Kuharibu mashamba ya bangi na mirungi;
- kukamataji wa wafanyabiashara ya dawa za kulevya na dawa zenyewe;
- Kuteketeza dawa za kulevya;
- kudhibiti uchepushaji wa kemikali bashirifu;
- kudhibiti uchepushaji wa dawa za tiba zenyе asili ya kulevya
- Kuendesha kesi za dawa za kulevya;

MAFANIKIO

- Tayari tumesha tambua mitando ya wasafirishaji wakubwa wa dawa za kulevya.
- Mitando hiyo inahusisha ile ya ndani na nje ya nchi.
- Hii inarahisisha ukamataji wa mapapa wa dawa za kulevya.
- Ukamataji wetu unaongozwa na taarifa za kiinteligensia.

MAFANIKIO

Kwa kushirikiana na vyombo vinginevya ulinzi na usalama hadi kufikia decemba 2018, tumeweza kukamata;

- Bangi Tani 52.2, Mbegu za Bangi kilo 600 na mashamba yaliyoteketezwa zaidi ya ekari 572.75
- Mirungi Tani 7.3 na zaidi ya ekari 64.50 za mirungi ziliteketezwa katika mikoa ya Kilimanjaro na Kagera.
- Heroin kilo 196.28 zilikamatwa nchini.
- Kwa kushirikiana na mashirika ya kimataifa yanayo fuatilia biashara ya chemikali bashirifu, tumeweza kuzuia tani....kuingia nchini
- Combined Maritime Task Force (CMTF) ilikamata Heroin Tani 1.365 (tukio la kwanza kilo 965 na tukio la pili kilo 400) zikiwa zinakuja nchini na ziliteketezwa huko huko bahari kuu.

MFANIKIO

- Cocaine kilo 5.2
- Watuhumiwa 11,040 walikamatwa wakijihusisha na dawa za kulevya na kati yao 11,031 walifikishwa mahakamani
- Mamlaka imeanzisha Kitengo cha kukusanya taarifa (Call Centre) katika Divisheni ya Intelijensia.

MATOKEO YAKE...

- TAARIFA ZA UNODC ZINAONYESHA KUWA MATOKEO YA UKAMATAJI NCHINI TANZANIA YAMESHUSHA KIWANGO CHA USAFIRISHAJI WA DAWA ZA KULEVYA KWA ASILIMIA 90.
- WAFANYABIASHARA WENGI WAKUBWA WAMEKAMATWA NA WACHACHE WAMEKIMBIA NCHINI KUKWEPA KUKAMATWA.

Upunguzaji wa Mahitaji ya Dawa za Kulevya

- Elimu kwa umma kuhusu madhara ya dawa za kulevya;
- Kuimarisha programu za kuzuia matumizi katika shule, familia, mahala pa kazi, jamii, magereza; na
- Kuwafikia na kuwatibu watumiaji wa dawa za kulevya na kutoa huduma za utengemao kwa watumiaji wanaopata nafuu.

Upunguzaji wa Madhara ya Dawa za Kulevya

- Usambazaji wa vifaa kwa wajidunga;
- Matibabu kwa wenyе utegemezi;
- Ushauri na upimaji wa VVU;
- Utoaji dawa za kupunguza makali ya VVU;
- Upimaji na matibabu kwa magonjwa ya ngono;
- Ugawaji wa Kondomu;
- Utoaji wa elimu kwa watumiaji;
- Upimaji, kinga, matibabu ya homa za ini (HBV, HCV); na
- Upimaji na matibabu ya Kifua Kikuu.

MATIBABU YA METHADONI KWA WAATHIRIKA WA HEROIN

- Hadi sasa tuna vituo sita.
- Muhimbili, Mwananyamala, Temeke, Mbeya
Mwanza na Dodoma
- Hadi sasa zaidi ya waraibu 6500
wamesajiliwa katika vituo hivyo,
- Mipango inaendelea kuanzisha vituo katika
mikoa ya Pwani, Morogoro, Tanga Kilimanjaro
na Arusha.

FAIDA ZA MATIBABU KWA WAATHIRIKA

- Kutibu magonjwa yanayoambatana na matumizi ya dawa za kulevya UKIMWI, Homa ya ini, Kifua kikuu, magonjwa ya ngozi n.k.
- Kupunguza vifo vya ghafla vinavyotokana na kuzidisha dawa.
- Kutibu uraibu na magonjwa mengine ya akili,
- Kupunguza usumbufu katika jamii kama vile wizi, uporaji, ukabaji,
- Kuwawezesha walioathirika na dawa za kulevya kushiriki katika ujenzi wa Taifa.
- Kupunguza matumizi na uhitaji wa dawa za kulevya nchini

Sheria ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya, 2015.

Imeongeza adhabu kwa wasafirishaji,
watengenezaji na wakulima wa dawa za
kulevya.

- Hata hivyo, inatoa nafuu kwa mraibu akikutwa
na hatia ya kutumia dawa za kulevya,
huruhusiwa kwenda kwenye matibabu badala
ya kupelekwa jela au kutozwa faini.

CHANGAMOTO ZA MAPAMBANO DHIDI YA DAWA ZA KULEVYA

- Ufinyu wa Rasilimali Fedha na rasilimali watu
- Ukubwa wa mipaka ya nchi Aridhini na Baharini.
- Uelewa mdogo mionganini mwa jamii juu ya madhara ya Biashara na matumizi ya DZK
- Utufauti wa sheria mionganini mwa nchi tunazopakana,
- Kubadirika marara kwa mara kwa njia za kusafirisha dawa.

CHANGAMOTO.....

- Kuwepo kwa dawa mpya za kulevya zisizo fahamika (New Psychoactive Substance.).....
- Usafirishaji wa Chemicali Bashirifu badala ya dawa halisi.
- Tishio la kuwepo kwa viwanda bubu vinavyotengeneza dawa za kulevya nchini.

Wajibu wa vyombo vyatolye.

- Kuelekeza vita hii kwa wafanyabiashara wakubwa wa dawa za kulevya'
- Kubaini mashamba ya bangi na kuhakikisha kuwa yanaharibiwa kabla ya mazao kukomaa.
- Kuharakisha upelelezi wa mashauri ya dawa za kulevya ili sheria ichukue mkondo wake,
- Tuepuke kuwa na mahusiano ya karibu na kupokea zawadi kutoka kwa wafanyabiashara wa dawa za kulevya.
- Tusipoteze nguvu nyingi kwa kuwa weka rumande waathirika wa dawa za kulevya, hawa ni wagonjwa wanatakiwa kupatiwa matibabu.

Wajibu wa Wananchi

- Kuchukulia matumizi na biashara ya dawa za kulevya kuwa kinyume cha maadili na vitendo vya kihalifu, hivyo kuvikemea kwa nguvu zote;
- Kushirikiana na vyombo vya ulinzi na usalama kuwafichua wafanyabiashara na wasambazaji wa dawa za kulevya.
- Kutowanyanyapaa watumiaji, badala yake kuwasaidia kupata matibabu;

- ASANTENI KWA KUNISIKILIZA